

Літаратура і Мастацтва

Год выдання 33-і
№ 103 [1948]
25 снежня 1964 г.
ПЯТНІЦА
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАВЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНнікаў БССР

ЗАўТРАШНІ ДЗЕНЬ РЭСПУБЛІКІ

З ЧАЦВЕРТАЙ СЕСІІ ВЯРХОўНАГА САВЕТА БССР

22—23 снежня ў Мінску праходзіла чацвёртая сесія Вярхоўнага Савета Беларускай ССР. На сесіі разгледжаны пытанні аб дзяржаўным плане развіцця народнай гаспадаркі Беларускай ССР на 1965 год, аб дзяржаўным бюджэце рэспублікі на 1965 год і аб выкананні дзяржаўнага бюджэту за 1963 год.

З дакладам аб дзяржаўным плане развіцця народнай гаспадаркі рэспублікі выступіў старшыня Савета Міністраў БССР дэпутат Ц. Я. Кісялёў. Доклад аб дзяржаўным бюджэце зрабіў міністр фінансаў БССР дэпутат П. Л. Коханюк.

Дэпутаты падкрэслівалі, што ў новым годзе найбольш высокімі тэмпамі будзе развіццё хімічнай і нафтаперапрацоўчай прамысловасці, вытворчасць электраэнергіі і цеплаэнергіі, прыборабудавання, радыёэлектроннай, электратэхнічнай прамысловасці. Больш высокімі тэмпамі, чым у мінулыя гады, будзе расці вытворчасць прадметаў народнага ўжытку.

Асноўным напрамкам у развіцці хімічнай прамысловасці з'явіцца вытворчасць мінеральных угнаенняў. У 1965 годзе першы Салігорскі калійны камбінат і Гродзенскі азотна-тукавы завод дадуць краіне мінеральных угнаенняў у 2,1 раза больш, чым у 1964 годзе. Пры гэтым будзе расшыран асартымент выпускаемых угнаенняў. У новым годзе на Гродзенскім азотна-тукавым заводзе будуць вырабаваны дзiesiąты тысяч тон карбаміду. У плане на 1965 год прадугледжваецца ўвод у дзеянне першай чаргі другога Салігорскага калійнага камбіната і вытворчасць сернай кіслаты на Гомельскім суперфасфатным заводзе. Значна ўзрасце аб'ём вытворчасці іншых важнейшых хімічных прадуктаў.

Далейшае развіццё атрымае таксама энергетыка, электроніка, прыборабудаванне, машынабудаванне.

У рэспубліцы будзе значна расшырана вытворчасць новых відаў тканіны прыгожых расфарбовак і малюнкаў з выкарыстаннем лаўсуну, капрону і нітрону. Павялічыцца выпуск верхняга трыкатажу з воўнавай, камвольнай пражы, амаль у 5 разоў узрасце выпуск панчошна-шкарпэтных вырабаў з эластычнай капровай ніткі. Павялічыцца вытворчасць швейных вырабаў з новых відаў штучных і сінтэтычных матэрыялаў. Значна расшырыцца асартымент абутку, які характэрна павышым попытам насельніцтва. Будзе дасягнут таксама значны рост харчовых прадуктаў.

Далейшае развіццё атрымае сельскагаспадарчая вытворчасць. У сваіх планах на 1965 год калгасы і саўгасы рэспублікі намячаюць значна павялічыць вытворчасць мяса і малака, збожжы, бульбы, валакна ільну, цукровых буркоў і г. д. У новым годзе калгасы і саўгасы атрымаюць 1,8 мільёна тон мінеральных угнаенняў — на 19 працэнтаў больш, чым у гэтым годзе. Больш будзе пастаўлена трактараў, камбайнаў, экскаватараў, а таксама абсталявання і матэрыялаў для механізацыі жывёлагадоўчых ферм.

Планам прадугледжана правесці меліярацыю на плошчы 174 тысяч гектараў, у тым ліку намячаецца асушыць закрытым дрэнажом на плошчы 50 тысяч гектараў. Акрамя таго, будуць праведзены культурна-тэхнічныя работы па палляшэнню сенажаёў і выпуску на плошчы больш 100 тысяч гектараў.

У новым годзе прадугледжана закончыць будаўніцтва і здаць у эксплуатацыю звыш 40 буйных прамысловых прадпрыемстваў і цэхав. Значна павялічыцца капіталаўкладанні ў сельскую гаспадарку. У саўгас будзе пабудаваны памяшканні для буйной рагатай жывёлы на 100 тысяч гадоў, для свіней на 20 тысяч жывёламец, птушкафабрыкі на 280 тысяч кураў-нясушак.

Высокімі тэмпамі ажыццяўлялася ў рэспубліцы капітальнае будаўніцтва. Аб'ём яго ў параўнанні з мінулым годам павялічыўся на 11 працэнтаў. Паспяхова выканавецца план будаўніцтва прадпрыемстваў хімічнай прамысловасці. Аб'ём капіталаўкладанняў у гэтую галіну павялічыўся ў паўтара разо. За гады сямігадкі ў рэспубліцы пабудавана і здадзена ў эксплуатацыю каля 300 новых буйных прамысловых прадпрыемстваў і цэхав, якія даюць прадукцыю народнай гаспадарцы.

На аснове поспеху ў развіцці прамысловасці, сельскай гаспадаркі дасягнуты далейшы ўздым матэрыяльнага дабрабыту працоўных. Побач з павышэннем зароботнай платы яны ўсё больш атрымліваюць матэрыяльных дабраў за кошт грамадскіх фондаў спажывання, якія ў 1964 годзе складуць звыш 1 мільярд рублёў і ўзрасцець у параўнанні з 1958 годам у 1,6 раза.

Пры Палацы культуры завола «Гомельшчына» пачаў працаваць кіналекторый атэцыйнага выхавання, які назавалі «Кінапрамень разгання цемру». Апрача камбайнабудавнікоў, кіналекторы наведваюць жыхары мікрараёна — чыгуначнікі, рабочыя і інжынеры іншых прадпрыемстваў, хатнія гаспадыні, пенсіянеры. На першых занятках ім быў паказаны кінафільм «Цудатворная».

На бліжэйшы час пасля лекцыі заплянавана паказаць фільмы: «Хмары над Борскам», «Сярод белага дня», «Апосталі без маскі», «Грэшніца», «Свята святога Ірэнэя», «Я быў спадарожнікам сонца», «Зямля — Космас—Зямля» і іншыя мастацкія, хранікальна-дакументальныя і навукова-папулярныя творы кінамастацтва.

Работнікі бібліятэкі Палаца культуры правядуць з слухачамі лекторыя гутаркі па атэстычных творах А. Чэхава «Каніцель», А. Серафімовіча «Цуда», А. Вішні «Страшы суд», Шалам-Алейхеа «Царства нябеснае».

Фота І. ЗМІТРОВІЧА (БЕЛТА).

жылым днём, у якіх будзе займацца 78 тысяч дзяцей, што на 27 працэнтаў больш, чым у гэтым годзе. Узрасце колькасць навучніцкай у адукацыйных і адукацыйных устаноў у 1965 годзе будзе знаходзіцца дзяцей на 16,2 працэнта больш, чым прадугледжвалася планам у 1964 годзе.

У дзіцячых дашкольных устаноў у 1965 годзе будзе знаходзіцца дзяцей на 16,2 працэнта больш, чым прадугледжвалася планам у 1964 годзе.

У вуз рэспублікі ў надыходзячым годзе будзе навучанца больш як 105 тысяч чалавек, каля 40 тысяч чалавек будзе прынята ў сярэднія спецыяльныя навучныя ўстановы. Прадугледжваецца закончыць будаўніцтва вучэбнага корпуса інстытута народнай гаспадаркі, корпуса радыёфізікі Беларускага тэхналагічнага інстытута лёгкай прамысловасці. Пачнецца ўзвядзенне інжынерна-будаўнічага інстытута ў Брэсце. Будучы адкрыты тры прафесійна-тэхнічныя вучылішчы сельскай гаспадаркі. Гэта дасць магчымасць у бліжэйшыя гады рэзка расшырыць падрыхтоўку высокакваліфікаваных спецыялістаў для многіх галін народнай гаспадаркі.

Далейшае развіццё набудуць кіно, друк, тэлебачанне, культурна-асветныя ўстановы. У 1965 годзе намячаецца закончыць будаўніцтва 10 кінатэатраў на 5.100 месцаў, Магілёўскай бібліятэкі, Дома культуры ў Рачыцы, клубу ў рэдзе саўгасаў, пачаць будаўніцтва дэмаў культуры ў Салігорску, Наваполацку, Асіповічах.

Надзвычайнай умовай павышэння дабрабыту савецкіх людзей з'яўляецца палляшэнне бытавога абслугоўвання насельніцтва. Аб'ём паслуг прамысловага характару ўзрасце ў 1965 годзе на 18,7 працэнта, а ў сельскай мясцовасці — на 85 працэнтаў. Узрасце таксама аб'ём паслуг непрымсловага характару.

Набудуць развіццё паслугі, у якіх насельніцтва адчувае сабеўтоў патрэбу. Аб'ём работ па рамонт тэхнічна складаных бытавых машын і прыбораў узрасце на 20 працэнтаў, па хімічнай чысціцы і фарбаванню адзення — на 18 працэнтаў, рамонт электраў — на 19 працэнтаў. У рэспубліцы ў 1965 годзе будзе пабудавана 20 камбінатаў і 9 заводаў і фабрык бытавога абслугоўвання насельніцтва.

Адначасова, што Галоўнае ўпраўленне бытавога абслугоўвання і мясцовай прамысловасці павіна таксама больш актыўна займацца ліквідацыяй існуючых недахопаў, палляшчаюць якасць выконваемых работ і павышаць культуру абслугоўвання насельніцтва.

Бюджэт Беларускай ССР на 1965 год вызначан па даходах і расходах у суме 1.683,5 мільёна рублёў. За сямігаддзе дзяржаўны бюджэт рэспублікі павялічыўся больш чым у два разы.

Паспяхова выкананне народнагаспадарчага плана і дзяржаўнага бюджэту на 1965 год патрабуе наяснынага, настойлівага выяўлення і выкарыстання ўнутрыгаспадарчых рэзерваў, ажыццяўлення найбольшага рэжыму эканоміі, безумоўнага захавання дзяржаўнай дысцыпліны.

Вярхоўны Савет аднадушна прыняў законы аб Дзяржаўным плане развіцця народнай гаспадаркі і бюджэце рэспублікі на 1965 год, а таксама зацвердзіў Указы Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР, прынятыя паміж сесіямі.

В. СЯМЕНАУ, Д. ІСАКАУ.

СВЯТА РУСКАГА МАСТАЦТВА ў БЕЛАРУСІ

Добрай традыцыяй у нашай краіне сталі сустрэчы дэлегацыі культуры і мастацтва брацкіх рэспублік. Яны праходзяць, як і ўвесь год.

Член арганітэта па правядзенню Дэкады Г. Шчапалін расказаў:

— Дэкада рускага мастацтва ў Беларускай ССР, якая праводзіцца з 9 па 18 студзеня, з'явіцца важнай падзеяй у жыцці працоўных Беларусі, будзе яшчэ больш садаенічаць узаемаўзабагацэнню культуры рускага і беларускага народаў.

Музычная праграма гэтай свята насычана лепшымі творами рускай класічнай і савецкай музыкі, якія будуць выкананы праслаўленымі музычнымі калектывамі і вядучымі майстрамі нашай краіны. На Дэкаду ў Беларусь прыедуць

кампазітары Д. Шастаковіч, Ц. Хрэнінкаў, А. Хачатурян, Г. Свірыдаў, В. Салаўёў-Сядоў, А. Эшпай, Е. Радыгін, Э. Калмановіч, А. Астроўскі і іншыя.

У свядзе мастацтва прымуць удзел салісты Вільнянскага тэатра СССР, Ленінградскага тэатра оперы і балета Імя С. М. Кірава, Маскоўскага тэатра Імя Станіслава Імя Немірвіча-Данчанкі, Маскоўскага дзяржаўнага філармоніі, вядучыя музычныя калектывы Расійскай Федэрацыі, праслаўлены Дзяржаўны рускі народны хор Імя Пятніцкага, а таксама сімфонічны аркестр Беларускай Акадэмічнай харавая капэла БССР.

Хараграфічнае мастацтва будзе прадстаўлена народнай артысткай СССР М. Плісецкай, заслужаным

артыстам РСФСР Н. Фадзеевым, маладымі салістамі балета Н. Рабіннай і М. Лепа, якія прымуць удзел у балетных спектаклях Беларускага тэатра оперы і балета.

Прыемным сюрпрызам для аматараў музыкі з'явіцца знаёмства з пазмай «Падарожне сючыю Сцяпанна Раіна» (для саліста, хору і аркестра) і Чацвёртай сімфоніі, дэзэтым і дэсятым квартэтам Д. Шастаковіча, курсіямі песьняў Г. Свірыдава, Сімфонічна-паэмай А. Хачатуряна. Побач з творами савецкіх кампазітараў будзе гучаць і руская класічная музыка. Гэта — і «Рэчкіца з вясёлкамі» М. Мусаргскага, сімфонічныя танцы С. Рахманнава, Шостакавіча і П. Чайкоўскага.

Творы рускіх класікаў і савецкіх кампазітараў прагучаць у вы-

ЧАСОПІСЫ ў 1965-м

МАЛАДОСЦЬ

Часопіс «Малодосць»... Калі пачаць яго кніжкі за сёлёгні год, лёгка перананца, што ў часопісе прадастаўлены самыя розныя літаратурныя жанры, на яго старонках друкуюцца творы шырокага кола аўтараў — і вядомых майстроў слова, і тых, хто толькі лянца спрабуе свае сілы ў літаратуры.

— Яны творы прозы і паэзіі маркуе надрукаваць часопіс у будучым годзе? — з такім пытаннем звярнуўся наш карэспандэнт да галоўнага рэдактара «Малодосці» Шпімена Панчанкі.

— Плян у адказаў прозы і паэзіі нашага часопіса, — адказаў Ш. Панчанка, — даволі шырокая. І пэўныя, адны творы яны паэтычныя, так і празаічныя, ужо рытуецца да друку. Рукапісы другіх чакаюць сваёй чаргі. Трэція лянца знаходзіцца на рабочым сталя аўтараў, але неўзабаве, спадзіваючы, будучы ў рэдакцыйным партфелі. Мы плануем надрукаваць шэраг апавесцей, у прыватнасці, творы Васіля Быкава, Віктара Дайліды, Уладзіміра Дамашэвіча, Ірыны Кронь, Валодзіца Мысліцкага, Барыса Сачані, Алеса Савіцкага, Уладзіміра Паўлава. Васіль Быкаў застаецца і ў новай апавесці верны сабе, ваеннай тэме. Многія з названых аўтараў прысвечваюць свае творы жыццю нашага сучасніка, маладога савецкага чалавека.

З буйнай прозы будзе надрукаваны таксама раман Алеса Аспеніна «Вогненны азміут», прысвечаны падзеям Вялікай Айчыннай вайны.

Часопіс месціць апавяданні Міколы Аўсеевіча, Паўла Мяско, Івана Навумені, Міхаіла Вышыньскага, Ілары Шчымакава, Івана Шальманова, мастацкія нарысы Вячаслава Адамчыка і Алесея Кулакоўскага.

Будзем даваць, як звычайна, шмат паэзіі. «На падыходзе» падборкі вершаў Пятруся Броўкі, Рыгора Барадзіна, Генадзя Бураўніна, Д. Бічэль-Загітавай, Артура Вольскага, Васіля Зубенка, Пятруся Савікі, Яні Сіпаева, Анатоля Сербантовіча, Рамана Тармоўска. У новым вершам выступіць у нас І. Вера Вярба, Букацін Лось, Кастусь Цішка, і зусім малады паэты Казімір Камейша, Аўгіння Кавалюк, Іван Летка, Волга Іпатава, Анатоль Малюк, Хведар Чарня, Мікола Федзюковіч і інш.

ТЭАТРАЛЬНАЯ ХРОНІКА

Спектаклі, пастаўленыя на п'есе Леаніда Ломова, з'яўдзіліся папулярнаю срод гледачоў нашай рэспублікі.

Дыялогі мінскага тэатра ў новай спектаклі па п'есе Леаніда Ломова «Малодосць», якую напісаў Дзяржаўны рускі драматычны тэатр БССР.

Рэжысёр спектакля — У. Маланіні, мастак Ю. Тур, кампазітар — М. Прызнер.

У сцэне са спектакля, зняты фотаварыянт БЭЛТА І. Змітровіча, зняты здымкі артыстаў РСФСР С. Галуза (Іван Таланаў), народнай артыстка БССР А. Клімава (Анна Міхалеўна, жонка Таланава).

Фота І. ЗМІТРОВІЧА (БЕЛТА).

У Магілёўскім абласным драматычным тэатры адбыўся паказ новага спектакля «Шняў бяцкі свайго» па п'есе В. Ляўрыцка. У спектаклі зняты народны артыст БССР С. Міхалюк, заслужаны артыст РСФСР Э. Мухамедов, заслужаны артыст БССР С. Ягорскі, артысты М. Барзін, Ю. Труханавіч, Н. Дачышка, Ф. Кустав, В. Шчымакава, А. Бандова, Л. Палонскі.

Пастаўлена — галоўная рэжысёрка тэатра, заслужаная дэлега мастацтва Марыяна АССР В. Валадарскага; афармленне — мастак В. Клімачэўскі.

«Шняў бяцкі свайго» — чацвёрты прам'ера Магілёўскага тэатра ў новым сезоне.

Б. МАТВЕЕВ.

пасёлка брацкай рэспублікі. Вядомыя музычныя калектывы, кампазітары, салісты оперы і балета, інструменталісты і майстры эстрады выступілі ў духах канцэртаў перад працоўнымі Беларусі.

Прадстаўнікі музычнага мастацтва Расійскай Федэрацыі правядуць творчыя сустрэчы ў палацах і дамах культуры, на заводах і фабрыках, дзе яны сустрэнуцца з любімымі рознымі прафесіямі, са студэнтамі, удзельнікамі мастацкай самдаефінацыі.

У дні Дэкады ў Дзяржаўным мастацкім музеі БССР у Мінску і ў палацах культуры іншых гарадоў рэспублікі будзе арганізаваны мастацкія выставкі.

Дзякуючы нястомным клопатам Камуністычнай партыі рускае мастацтва дасягнула значных поспехаў. Гэтым поспехам творчыя работнікі Расіі з вялікай радасцю падзяляцца з беларускімі братамі.

Масква. ТАСС.

Тры дзесяці гадоў дэманструе фільмы кінамаханік з Савецкага раёна Барыс Уладзіміравіч Падберэскі. Выдае аб'ектывае гардэсон і сельскае насельніцтва. І ў гэтым годзе прыгада, якую ўзначальвае В. Падберэскі, заняла адно з першых месцаў у вобласці. На здымку: перадавыя кінамаханікі Гродзеншчыны — удзельнікі навукова-тэхнічнай працы (злева направа) В. Падберэскі, М. Савоска, В. Прыбыльскі і Г. Падберэскі. Фота А. ПЕРАХОДА. (БЕЛТА).

У КАМІТЭЦЕ ПА ЛЕНІНСКІХ ПРЭМІЯХ У ГАЛІНЕ ЛІТАРАТУРЫ І МАСТАЦТВА ПРЫ САВЕЦЕ МІНІСТРАЎ СССР

Камітэт па Ленінскіх прэміях у галіне літаратуры і мастацтва паведамае, што на атраманне Ленінскіх прэміяў 1965 году паступілі наступныя кандыдатуры:

У ГАЛІНЕ ЖУРНАЛІСТЫКІ І ПУБЛІЦЫСТЫКІ

1. Смірноў С. С. Кніга «БРЭСЦКАЯ КРЭ-ПАСЦЬ».
2. Крыўціч А. Ю. Кніга «НЕ ЗАБУДУ НАВЕКІ».
3. Андронікаў І. Л. Кніга «ЛЕРМАНТАУ». Даследаванні і зборнік.
4. Ахатуні А. А. Раман «ШЫРАК».
5. Далматовіч Я. А. Кніга «ВЕРШЫ ПРА НАС».
6. Залыгін С. П. Аповесць «НА ІРТЫШЫ».
7. Калінін А. В. Аповесць «РЭХА ВАЙНЫ».
8. Калупціян С. Б. Кнігі вершаў: «РОЗДУМ НА ПАДРАЗОЗЕ», «ЖЫВУ Я СЭРЦАМ».
9. Карым Мустай. Кніга вершаў «РЭКІ РАЗ-МАУЛЯЮТ».
10. Кудзюк К. І. Раман-легенда «ПЕСНЯ СІНХ МОРЫ».
11. Куляшоў А. А. Кніга вершаў «НОВАЯ КНИГА».
12. Куліеў К. Ш. Кніга вершаў «ПАРАНЕНЫ КАМЕНЬ», «ГОРСКАЯ ПАЭМА ПРА ЛЕНІНА».
13. Марцінявіч Ю. М. Пэзма «КРОУ І ПОПЕЛ».
14. Міхалюк С. В. Кнігі вершаў і казак для дзяцей: «36 5», «МІЛЬЯНЕР», «ДЗЯРЖЫНКА І ДЗЯРЖЫ ТОМ», «ВОБЛАНІ», «ВСЯСІЛЬЯ ЗАЙ-ЦЫ».
15. Пяўстоўскі К. Г. «АПОВЕСЦЬ АБ ЖЫЦЦ-ЦІ».
16. Пілар Ю. Е. «ЛЮДЗІ ЗАСТАЮЦА ЛЮДЗЬМІ».
17. Рустам С. Кнігі вершаў: «АДКРЫТАЕ ПІСЬМО», «СЛОВА РУСКАМУ БРАТУ».
18. Святлоў М. А. Кніга вершаў «ПАЛЯУН-ЦЫ ДОМКІ».

Прадастаўлена Маскоўскім аддзяленнем Саюза пісьменнікаў РСФСР.

19. Сімануў К. М. Раман «САЛДАТАМІ НЕ НАРАДЖАЮЦА».

Прадастаўлена Саюзам пісьменнікаў СССР, Саюзам пісьменнікаў РСФСР, Маскоўскім аддзяленнем Саюза пісьменнікаў РСФСР, Міністэрствам культуры РСФСР, рэдкалегіяй газеты «Правада», Саюзам работнікаў кінематографіі СССР, выдавецтвам «Художественная літаратура», рэдкалегіяй часопіса «Знамя», Маскоўскім гарадскім камітэтам прафсаюзаў рабочых машынабудавання, Омскай абласной бібліятэкай імя А. С. Пушкіна, канферэнцыяй чытачоў бібліятэкі Ровенскага Дома афіцэраў, секцыяй крытыкаў Маскоўскай арганізацыі Саюза журналістаў СССР.

20. Тэкс М. Кніга вершаў «ХЛЕБ МОЙ НА-ДЗЕННЫ».

Прадастаўлена Саюзам пісьменнікаў Беларускай РСФСР.

21. Таран Ф. Н. Трылогія «ДАЛЁКА У КРАІНЕ ІРКУЦКАЙ» («КАТАРЖЫНІ ЗАВОД», «ПАР-ТЫЗАНСКАЯ БАГАРОДЦА», «ГРЫМЯЧЫ ПАРОГ»).

Прадастаўлена рэдкалегіяй часопіса «Знамя».

22. Федасееў Г. А. Дыялогі: «СУЕЖКАЮ ВЫПРАБАВАННЯ», «СМЕРЦЬ МЯНЕ ПАЧА-КАЕ».

Прадастаўлена Эвенкііскім акруговым камітэтам КПСС, Эвенкііскім выканкомам акруговага Савета дэпутатаў працоўных і бюро акруговага камітэта ВЛКСМ, Краснадарскім аддзяленнем Саюза пісьменнікаў РСФСР, выдавецтвам ЦК ВЛКСМ «Молодая гвардыя», агульным сходам інжынерна-тэхнічных работнікаў прадпрыемства № 8 Гаўлоўнага ўпраўлення геадэзіі і картаграфіі, рэдкалегіяй часопіса «Сібірскае агні» і Заходне-Сібірскай кніжнай выдавецтвам.

23. Шамякін І. П. Раман «СЭРЦА НА ДАЛО-НІ».

Прадастаўлена Саюзам пісьменнікаў Беларускай РСФСР, рэдкалегіяй часопіса «Дружба народаў».

У ГАЛІНЕ МУЗЫКІ І КАНЦЭРТНА-ВЫКАНАУЧАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ

1. Коган Л. Б. КАНЦЭРТНА-ВЫКАНАУЧАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ (праграма 1962—1964 гг.).

Прадастаўлена Саюзам кампазітараў СССР, Міністэрствам культуры РСФСР, Маскоўскай дзяржаўнай філармоніяй.

2. Майбарда Г. І. Опера «ТАРАС ШАУЧЭН-КА».

Прадастаўлена Саюзам кампазітараў Украіны, Вучным саветам Інстытута мастацтвазнаўства, фальклору і этнаграфіі імя М. Ф. Рылскага Акадэміі навук Украінскай ССР.

3. Мурадзі В. І. Опера «КАСТРЬЧЫНІ».

Прадастаўлена Міністэрствам культуры РСФСР, Міністэрствам культуры РСФСР, рэдкалегіяй газеты «Советская культура».

4. Пахутава А. Н. Маладзёжныя пэснi: «ГЕОЛАГІ», «АЛОУНАЕ, РАБЯТЫ, СЭРЦАМ НЕ СТАРЭЙЦЬ», «КУБА — ЛЮБОВА МАЯ», «ТЭ-БА МАРЫШЫ», «ПЕСНЯ ПРА ТРЫВОЖНУЮ МАЛАДОСЦЬ», «СЛАВА НАПЕРАД ГЛЯДЗЯ-ЧАМУ», «СТАРЫ КЛЕН», «ХАРОШЫЯ ДЗЯ-ЧАТЫ».

Прадастаўлена ЦК ВЛКСМ.

У ГАЛІНЕ ВЫЯУЛЕНЧАГА МАСТАЦТВА

1. Барыш М. О., Кольчын А. Н. — архітэктары, Файдыш А. П. — скульптар. МАНУМЕНТ У АЗНАМЕНАВАННЕ ВЫДАТНЫХ ДАСЯГНЕН-НЯў САВЕЦКАГА НАРОДА У АСВЕННІ КА-СМІЧНАЙ ПРАСТОРЫ ў г. Маскве.

Прадастаўлена Акадэміяй мастацтваў СССР, Міністэрствам культуры РСФСР, Саюзам мастакоў РСФСР, Маскоўскім аддзяленнем Саюза мастакоў РСФСР, калектывам рабочых, ІПР і служачых ленінградскага заводу мастацкага ліца «Манументкультура».

2. Давыдава-Медзель Л. М. Сэрыя скульптурных партрэтаў сучаснага: «РУЦАУСКАЯ РЫБАЧКА», «ГЕРОІ САВЕЦКАГА САЮЗА І СУДМАЛІС», «МАСТАК П. УПІЦСІ», «СКУЛЬПТАР К. ЗЕМДЗЕГ», «ПІСЬМЕННІК А. УПІТ».

Прадастаўлена Саюзам мастакоў Латвійскай ССР.

3. Курьянаў М. В., Крылоў П. Н., Сакалоў Н. А. (Курьянінскі). Інстытут мастацтваў і сэнсаў, Міністэрствам культуры РСФСР, рэдкалегіяй часопіса «Крокодил».

4. Курьянаў М. В., Крылоў П. Н., Сакалоў Н. А. (Курьянінскі). Сэрыя ПАПЛІТЧЫНХ КА-РЫКАТУР, апублікаваных у газеце «Правада» і часопісе «Крокодил».

Прадастаўлена Акадэміяй мастацтваў СССР, рэдкалегіяй газеты «Правада», Міністэрствам культуры РСФСР, рэдкалегіяй часопіса «Кро-кодил».

У ГАЛІНЕ КІНЭМАТАГРАФІІ

1. Басаў В. П. — рэжысёр, Бондараў Ю. В. — аўтар сцэнарыя, Лебешаў Т. П. — аператар.

Мастацкі фільм «ЦШЫНІЯ» вытворчасці кіна-студыі «Масфільм».

Прадастаўлена кінастудыяй «Масфільм», калектывам Балашынскага машынабудавальнага заводу імя 40-годдзя Кастрычніка, калектывам Харькоўскага трактарнага заводу імя Арджан-нікідзе.

2. Карпаў А. Я. — рэжысёр, Ташнаў Д. — аўтар сцэнарыя, Умуракава А. — выканаўца ролі Маці. Мастацкі фільм «СКАЗ ПРА МА-ЦІ» вытворчасці кінастудыі «Казакфільм».

Прадастаўлена Дзяржаўным камітэтам Савета Міністраў Казахскай ССР па кінематографіі, Саюзам пісьменнікаў Казахскай ССР, калектывам Інстытута літаратуры і мастацтва імя М. О. Ауэзава Акадэміі навук Казахскай ССР, калектывам Казахскага дзяржаўнага жаночага педа-гагічнага інстытута, калектывам Алма-Ацінскай швейнай фабрыкі імя Першага маі.

3. Козінаў Г. М. — рэжысёр, Смакутоўскі І. М. — выканаўца ролі Гамлета. Мастацкі фільм «ГАМЛЕТ» вытворчасці кінастудыі «Лен-фільм».

Прадастаўлена Дзяржаўным камітэтам Савета Міністраў СССР па кінематографіі, Саюзам работнікаў кінематографіі СССР, Дзяржаўным камітэтам Савета Міністраў РСФСР па кінематографіі, секцыяй крытыкаў Маскоўскай арганізацыі Саюза журналістаў СССР (тойкі кандыдатура І. М. Смакутоўскага).

4. Столлер А. Б. — рэжысёр, Аланкоўскі Н. В. — аператар, Волкаў С. Н. — мастак, Панаў А. Д., Лаўроў К. Ю., Яўрэмаў О. Н., Чырноў Б. П. — выканаўцы ролей. Мастацкі фільм «ЖЫВІЯ І МЕРТВЫЯ» вытворчасці кі-настудыі «Масфільм».

Прадастаўлена Дзяржаўным камітэтам Савета Міністраў СССР па кінематографіі, Саюзам работнікаў кінематографіі СССР, Дзяржаўным камітэтам Савета Міністраў РСФСР па кінематографіі, Міністэрствам культуры РСФСР, рэдкалегіяй газеты «Правада», рэдка-легіяй газеты «Красная звезда», кінастудыяй «Масфільм».

5. Фрадкін Г. Е. — аўтар сцэнарыя, Цяпкін Ф. А. — рэжысёр, Самудзіч О. Б. — аператар, Трылюга І. Навукова-папулярны фільм «УКАПІСЫ ЛЕНІНА», «ЦІТ ПАРТЫІ», «ЛЕНІН (АПОШНІЯ СТАРОНКІ)» вытворчасці Кі-настудыі навукова-папулярных фільмаў.

Прадастаўлена Дзяржаўным камітэтам Савета Міністраў СССР па кінематографіі, Саюзам работнікаў кінематографіі СССР, Дзяржаўным камітэтам Савета Міністраў РСФСР па кіне-матографіі, Міністэрствам культуры РСФСР, Інстытутам марксізма-ленінізма пры ЦК КПСС, калектывам навуковых супрацоўнікаў Дзяр-жаўнага музея Рэвалюцыі СССР, Кінастудыяй навукова-папулярных фільмаў.

6. Басін Н. І. — рэжысёр, Шальняў Е. М. — выканаўца ролі Міхайлава. Спектакль «ХЛЕБ» у Прыморскім кравым драматычным тэатры імя М. Горькага.

Прадастаўлена Прыморскім прамысловым крайкамком КПСС і выканкомам прамысловага краёвага Савета дэпутатаў працоўных.

7. Добрынін П. І. Выкананне ролей Таганца ў спектаклі «МАЦЫРІНСКАЕ ПОЛЕ» ў драматычным тэатры імя К. С. Станіславаўскага і Вяцілуцы ў спектаклі «КАСА МАРЭ» ў Цэнтральным тэатры Савецкай Арміі.

Прадастаўлена рэдкалегіяй часопіса «Тэатр».

8. Завадскі Ю. А. — рэжысёр, Марданаў Н. Д. — выканаўца ролі Арбеніна. Спек-такль «МАСКАРАД» у Акадэмічным тэатры імя Масавета.

Прадастаўлена Міністэрствам культуры РСФСР, Упраўленнем культуры выканкома Масавета, рэдкалегіяй часопіса «Тэатральная жывіца».

9. Лівануў Б. Н. Выкананне ролі Ягора Бульчоў і пастаюка спектакля «ЯГО ВУЛЬЧОУ І ДРУГІЯ» ў Маскоўскім Мастацкім акадэміч-ным тэатры Саюза ССР імя М. Горькага.

Прадастаўлена рэдкалегіяй часопіса «Тэатр».

10. Мамбетаў А. — рэжысёр, Ненаў А. І. — мастак, Майкава С. Ш., Шаўглава Ф., Рына-ва Б. — выканаўцы ролей. Спектакль «МАЦЫ-РЫНСКАЕ ПОЛЕ» ў Казахскім акадэмічным тэ-атры імя М. Ауэзава.

Прадастаўлена Міністэрствам культуры Казах-скай ССР, Казахскім тэатральным аб'яднаннем.

11. Марданаў Н. Д. Выкананне ролей Заводзі-на і Арбеніна ў спектаклі «ЛЕНІНГРАДСКІ ПРАСПЕКТ» і «МАСКАРАД» у Акадэмічным тэ-атры імя Масавета.

Прадастаўлена рэдкалегіяй часопіса «Тэатр».

12. Савілаў Е. Ф. — дырыжор, Туманаў І. М. — рэжысёр, Рындын В. Ф. — мастак. Спектакль «КАСТРЬЧЫНІ» Вялікага тэатра Со-юза ССР у Крамлёўскім Палацы з'ездзі.

Прадастаўлена Міністэрствам культуры СССР, рэдкалегіяй газеты «Советская культура».

13. Таўстогнаў Г. А. — рэжысёр, Мандэль С. С. — мастак, Парані Т. В., Лебешаў Е. А., Лускева П. Б. — выканаўцы ролей. Спек-такль «УЗНЯТАЯ ЦАПІНА» ў Ленінградскім акадэмічным Вялікім драматычным тэатры імя М. Горькага.

Прадастаўлена Упраўленнем культуры Лен-гарадскага акруговага аддзяленням Усерасійскага тэатральнага аб'яднання.

14. Эсамбаев М. А. КАНЦЭРТНА-ВЫКАНАУ-ЧАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ (праграма «Танцы народнага свету»).

Прадастаўлена Чачына-Інгушскім аб'якам КПСС, Міністэрствам культуры Чачына-Інгу-шскай АССР, прэзідыумам аб'яма прафсаюза работнікаў культуры Чачына-Інгушскай АССР, Чачына-Інгушскай дзяржаўнай філармоніяй, калектывам Чачына-Інгушскага педагагічнага інстытута, калектывам грозненскага машына-будавальнага заводу «Ірваны молат», калек-тывам грозненскай абласнай фабрыкі «Це-ракі», Чачына-Інгушскім харавым аб'яднаннем.

Прадастаўлена Чачына-Інгушскім аб'якам КПСС, Міністэрствам культуры Чачына-Інгу-шскай АССР, прэзідыумам аб'яма прафсаюза работнікаў культуры Чачына-Інгушскай АССР, Чачына-Інгушскай дзяржаўнай філармоніяй, калектывам Чачына-Інгушскага педагагічнага інстытута, калектывам грозненскага машына-будавальнага заводу «Ірваны молат», калек-тывам грозненскай абласнай фабрыкі «Це-ракі», Чачына-Інгушскім харавым аб'яднаннем.

Прадастаўлена Чачына-Інгушскім аб'якам КПСС, Міністэрствам культуры Чачына-Інгу-шскай АССР, прэзідыумам аб'яма прафсаюза работнікаў культуры Чачына-Інгушскай АССР, Чачына-Інгушскай дзяржаўнай філармоніяй, калектывам Чачына-Інгушскага педагагічнага інстытута, калектывам грозненскага машына-будавальнага заводу «Ірваны молат», калек-тывам грозненскай абласнай фабрыкі «Це-ракі», Чачына-Інгушскім харавым аб'яднаннем.

Прадастаўлена Чачына-Інгушскім аб'якам КПСС, Міністэрствам культуры Чачына-Інгу-шскай АССР, прэзідыумам аб'яма прафсаюза работнікаў культуры Чачына-Інгушскай АССР, Чачына-Інгушскай дзяржаўнай філармоніяй, калектывам Чачына-Інгушскага педагагічнага інстытута, калектывам грозненскага машына-будавальнага заводу «Ірваны молат», калек-тывам грозненскай абласнай фабрыкі «Це-ракі», Чачына-Інгушскім харавым аб'яднаннем.

Прадастаўлена Чачына-Інгушскім аб'якам КПСС, Міністэрствам культуры Чачына-Інгу-шскай АССР, прэзідыумам аб'яма прафсаюза работнікаў культуры Чачына-Інгушскай АССР, Чачына-Інгушскай дзяржаўнай філармоніяй, калектывам Чачына-Інгушскага педагагічнага інстытута, калектывам грозненскага машына-будавальнага заводу «Ірваны молат», калек-тывам грозненскай абласнай фабрыкі «Це-ракі», Чачына-Інгушскім харавым аб'яднаннем.

Прадастаўлена Чачына-Інгушскім аб'якам КПСС, Міністэрствам культуры Чачына-Інгу-шскай АССР, прэзідыумам аб'яма прафсаюза работнікаў культуры Чачына-Інгушскай АССР, Чачына-Інгушскай дзяржаўнай філармоніяй, калектывам Чачына-Інгушскага педагагічнага інстытута, калектывам грозненскага машына-будавальнага заводу «Ірваны молат», калек-тывам грозненскай абласнай фабрыкі «Це-ракі», Чачына-Інгушскім харавым аб'яднаннем.

Прадастаўлена Чачына-Інгушскім аб'якам КПСС, Міністэрствам культуры Чачына-Інгу-шскай АССР, прэзідыумам аб'яма прафсаюза работнікаў культуры Чачына-Інгушскай АССР, Чачына-Інгушскай дзяржаўнай філармоніяй, калектывам Чачына-Інгушскага педагагічнага інстытута, калектывам грозненскага машына-будавальнага заводу «Ірваны молат», калек-тывам грозненскай абласнай фабрыкі «Це-ракі», Чачына-Інгушскім харавым аб'яднаннем.

Прадастаўлена Чачына-Інгушскім аб'якам КПСС, Міністэрствам культуры Чачына-Інгу-шскай АССР, прэзідыумам аб'яма прафсаюза работнікаў культуры Чачына-Інгушскай АССР, Чачына-Інгушскай дзяржаўнай філармоніяй, калектывам Чачына-Інгушскага педагагічнага інстытута, калектывам грозненскага машына-будавальнага заводу «Ірваны молат», калек-тывам грозненскай абласнай фабрыкі «Це-ракі», Чачына-Інгушскім харавым аб'яднаннем.

Прадастаўлена Чачына-Інгушскім аб'якам КПСС, Міністэрствам культуры Чачына-Інгу-шскай АССР, прэзідыумам аб'яма прафсаюза работнікаў культуры Чачына-Інгушскай АССР, Чачына-Інгушскай дзяржаўнай філармоніяй, калектывам Чачына-Інгушскага педагагічнага інстытута, калектывам грозненскага машына-будавальнага заводу «Ірваны молат», калек-тывам грозненскай абласнай фабрыкі «Це-ракі», Чачына-Інгушскім харавым аб'яднаннем.

У Брэсцкай музычнай школе створаны пінны выканаўчы калектыв — ансамбль віяланчэлістаў. Напучаннім вядучага выступалі на канцэртных пляцоўках горада, прымаў удзел у музычных вечарках, лія наладзілае школа.

На здымку: выступленне ансамбля віяланчэлістаў.

Фота А. КОЖЫНА.

ОПЕРНЫ ЖАНР, ЯГО ПРАБЛЕМЫ І ПАТРЭБЫ

У апошні час у кампазітарскім ас-
роўдзі і на старонках часопіса «Со-
ветская музыка» вядзецца ажураваная
дэбатура аб праблемах музычнага
тэатра, якая напярэднічала прысе-
чанаму на гэтую ж тэму аб'яднанаму
пленуму праўдзінскага саюза кампазі-
тараў СССР і РСФСР і мастацкага
савета Міністэрства культуры СССР,
што адбылося ў Маскве 21 снеж-
ня г. г.

Што найбольш характэрна для гэ-
тай дэбаты? Галоўнае — гэта той
факт, што зусім зніклі галасы скеп-
тыкаў, малаверцаў, якія спыталі «ад-
ходнаму» опернаму жанру, адмаўлялі
многія магчымасці захавання гэтага
жанру на сучасным узроўні развіцця
музычнай культуры.

У час дэбаты былі закрануты са-
мыя разнастайныя аспекты тэорыі і
практыкі напісання тэатраў для са-
вечкага музычнага тэатра. Пры гэ-
тым магчымыя выдзелены тры асноўныя
пытанні, дакладна сфармуляваны ў
пэўным артыкуле Д. Шапталова «Тры
пытанні» — адказ адзіны, апублі-
каваным у № 12 часопіса «Совет-
ская музыка». Гэтыя тры пытанні: аб
стаўленні да сюжэта, аб узаема-
адносінках музыкі і драмы ў оперы і
аб прапагандае савецкай оперы, ба-
лета, музычнай камедыі, вядоўчы
жанры на сучасным узроўні развіцця
музычнай культуры.

Паколькі пытанні аб «эканоміі»
задавання самага опернага жанру
былі не існыя, таму, натуральна,
узнікла сур'язнае пытанне: «Кой жа
паўнаважны савецкай оперы, якая га-
лоўна лічыцца развіццём? Тут ішоў
агляд розных тлумачэнняў, думак,
але ўсе яны ў асноўным зводзіліся
да адной дэмакратычнай думкі: пры
усёй разнастайнасці ў жанрах, сты-
лях, аўтарскіх пошукках, трактоўцы
сюжэта, савецкая опера павінна быць
адзінай у галоўным, у змесце. Яна
павінна быць рэалістычнай і гуман-
на. Мы, савецкія кампазітары, —
прамыя нашчадкі перадавой рускай
операй класікі, заўсёды праўдзінныя,
жыццёлюбывы і чысловыя. Абсалют-
на вынік і яшчэ адна абавязкова
ўмова савецкай оперы: яна павінна
спявацца. Опера без спявання —
мёртвая. Мае рашэнне Д. Шапталова,
калі ён, прычына прыхільнікам пази-
шчы, па якой спяванне ў оперы «не
галоўнае», гаворыць: «Не, спяванне ў
операх значыць усё!» Наватарства ў
операх значае перш за ўсё пошукі і
знаходжанне новых выразных срод-
каў выказання, — ці гэта маналог, ар-
чытаўчы, арыйнае спяванне, ан-
самбль ці хор.

Трэба змагацца супраць разважан-
няў, паводле якіх адмоўныя перса-
нажы сучаснай оперы абавязкова па-
вінны не спяваць, а рыць, у леп-
шым выпадку гаварыць сухімі, неме-
ладзкімі рэчышчамі. Таму, што
Рыгор Гразноў ці Бамелі ў оперы
«Царская нявеста» М. Рымскага-Ко-
рсава, спяваючы чалавечымі галасамі,
яны не становяцца менш агідны-
мі. Гуманізм рускай операй класі-
кі — гэта не глыбокая ізаізацыя,
рэалістычнасць, а рэалізм ў оперы
выяўляецца перш за ўсё ў багатай,
развітай і выразнай мелодыі.

Беларускія кампазітары ўсё пака-
ленні, працуючы ў галіне музычнага
тэатра, напэўна, мелі адназначнае
звернутое да нацыянальнай песня-
насці, да народнага перакрыжжя,
забываў стаўлі ў асцяжы ўвагі. Гэта
характэрна для операй творчасці
М. Алаўца і А. Багатырова, Р. Пук-
та і А. Туранкова і Д. Луцка і
П. Падкапырава.

У ходзе дэбаты многа гаварылася
аб узаемаадносінках кампазітара і
тэатра. Тэма «кампазітар тэатр»
застаецца актуальнай і ў нашай рэспуб-
ліцы.

На пачатку станаўлення беларуска-
га музычнага тэатра, у перыяд на-
рыхтоўкі да першай Джамады беларус-
кага мастацтва і літаратуры ў Маск-
ве (1937—1940 гг.) і пазней, у перы-
яд Вялікай Айчыннай вайны і ў перы-
яд пасляваеннага галы, Саюз кам-
пазітараў БССР увесь нававертыў
тэатрам да тэатра, а наш малады
операй тэатр — да кампазітараў. Аў-
тары першых беларускіх операў і ба-
летаў (і кампазітары і лібрэтысты) ізы-
лі дзялілі не выходзілі са сцен тэ-
атра. Пры гэтым яны былі там не
у якасці спецыялістаў, а ў якасці
жывых і жадных, а раўнапраўных
удзельнікоў першых беларускіх му-
зычных спектакляў.

На ількомбіне ідэяўна раскрыты зліч-
ны Дом культуры. Школьнікі атрымалі ўгуль-
нае, багатае памышканне, дзе вядзецца мно-
га гуртоў. Драматычным калектывам кіруе
адна са старэйшых артыстаў народнага тэатра
А. Прылуцкая. Школьнікі ставяць аднагоў-
кі рытуальна навагоднюю сінхронную кампазі-
цыю. Працуе тут і ядзены гурток — хутка
прамы: «Тэлевізар доктара Айбальта» і «За
што воўку хвост адразаўлі».

На ількомбіне ідэяўна раскрыты зліч-
ны Дом культуры. Школьнікі атрымалі ўгуль-
нае, багатае памышканне, дзе вядзецца мно-
га гуртоў. Драматычным калектывам кіруе
адна са старэйшых артыстаў народнага тэатра
А. Прылуцкая. Школьнікі ставяць аднагоў-
кі рытуальна навагоднюю сінхронную кампазі-
цыю. Працуе тут і ядзены гурток — хутка
прамы: «Тэлевізар доктара Айбальта» і «За
што воўку хвост адразаўлі».

На ількомбіне ідэяўна раскрыты зліч-
ны Дом культуры. Школьнікі атрымалі ўгуль-
нае, багатае памышканне, дзе вядзецца мно-
га гуртоў. Драматычным калектывам кіруе
адна са старэйшых артыстаў народнага тэатра
А. Прылуцкая. Школьнікі ставяць аднагоў-
кі рытуальна навагоднюю сінхронную кампазі-
цыю. Працуе тут і ядзены гурток — хутка
прамы: «Тэлевізар доктара Айбальта» і «За
што воўку хвост адразаўлі».

На ількомбіне ідэяўна раскрыты зліч-
ны Дом культуры. Школьнікі атрымалі ўгуль-
нае, багатае памышканне, дзе вядзецца мно-
га гуртоў. Драматычным калектывам кіруе
адна са старэйшых артыстаў народнага тэатра
А. Прылуцкая. Школьнікі ставяць аднагоў-
кі рытуальна навагоднюю сінхронную кампазі-
цыю. Працуе тут і ядзены гурток — хутка
прамы: «Тэлевізар доктара Айбальта» і «За
што воўку хвост адразаўлі».

